

των. Ἐκτὸς τούτου ἐφάγησαν ἐνταῦθα καὶ ἄλλα γνωρίσματα, καθ' ἀδιάνυταν γὰρ ὁρισθῆν ἀνθρώπος, διότι καὶ οὐ φαντασία ἀπέδειξεν ὅτι ὑπερπηδᾶ τὰ φυσικὰ ὄρια.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔξαγεται, ὅτι τὰ καθ' ὑπνους ὄραματα δὲν εἶνε τόσον ἀλυτά αἰνιγματα, ὃσον γενικῶς νομίζεται. Εἰς τὰ μωσηιώδη ταῦτα φανέρωνα δὲ λαὸς ἀρχῆθεν ἐνόμιζεν ὅτι διέβλεπε τὸν δόκτυλον ὑπερφυσικῶν δυνάμεων. Ποσάκις λέγεται ὅτι ὁ Ὀνειρος ἀπεκάλυψεν εἰς τὰ ὄραματα τῶν θυντῶν τὸν σκοτεινὸν κόλπον τοῦ μέλλοντος! Οἱ παλαιοὶ Ἑλληνες ἔστελλον τοὺς ἀσθενεῖς των εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὅπως ἐκεῖ καθ' ὑπνους ὑποδείξῃ αὐτοῖς διθεός μέσον τι πρὸς θεραπείαν τῆς βασανίζουσης αὐτοὺς νόσου, ὑπάρχουσι δὲ καὶ νεώτεροι τινες φιλόσοφοι, οἱ ὄποιοι συνιστῶσι τὴν χρησιμότερην τῶν ὄνειρων πρὸς διάγνωσιν κρυφῶν καὶ ὑπολανθανούσων ἀσθενειῶν. Μεντὸν δὲ

ὅμιλος ὅσα καὶ ἀν ἔχωμεν εἶπεν ἀνωτέρῳ, δὲν πρέπει γὰρ βασιζόμενα ἐπὶ τῶν ὄνειρων; διότι πάντοτε φένδονται καὶ μᾶς ἔξαπατῶσι. Τὸ αὐτὸν δὲ δύναται γὰρ ῥηθῆναι περὶ τῶν ἄλλων ἔκεινων ὄνειρων μὲνοντούς θρυαλλούς, περὶ τῆς φεμβωδίους ἔκεινης καταστάσεως. καθ' οὐν ὄνειροπολοῦμεν κατὰ τὸ παραδειγματική τῆς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι παριστανομένης ὥραίας. Τὸ νὰ ὄνειροπολῆ τις ἀντὶ νὰ σκέπτηται καὶ νὰ ἔργαζηται εἴναι πάντοτε ἐπικινδυνόν, ἀκόμη καὶ ἀν ἐκοσμήμην ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ τόσης καλλονῆς, δισην ἔχει η ἐν τῇ „Κλειο“ σήμερον ὄνειροπολοῦσα.

Διότι η οὐσία τῶν ὄνειρων τούτων οὐκ ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν εἴναι ἄλλο παρὰ πόθιος πρὸς δόξαν, εὐτυχίαν καὶ ἔρωτα, η δὲ ἐκπλήρωσις ὅλων τῶν ὑπόκαρδίων ημῶν πόθων, οἵτινες ίσως οὐδέποτε ἐν τῷ βίῳ πραγματοποιοῦνται, τελεῖται τόσον ἀλιορύβως καὶ εὔκόλως ἐν τῇ φαντασίᾳ! Δρ. E. M.

ΤΕΛΕΣΙΛΛΑ.

Διήγημα ἐκ τῆς ἀρχαίας ἡμῶν ιστορίας.
(συνέχεια καὶ τέλος).

— Ω βασιλεῦ, πόσον μὲ ἔξευτελίζεις, ἀπεκρίθη βαρυθύμως η Τελέσιλλα, νομίζων ὅτι, ὅπως κορινθία τις ἔταίρα, ἀντὶ χρυσοῦ δύναμαι νὰ δυσάσω τὴν τιμὴν μου.

— Τάτε, εἶπεν ἡρεμιένος ὁ Κλεομένης, σοὶ ὑποβάλλω ἔτερον δρόν. Σαὶ χαρίζω τὴν ζωὴν τοῦ συζύγου σου, ή, ἀν καὶ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, σὲ ἀφίνω ἐλευθέρων νὰ ἔκλεξης διὰ τὸν θέλησ. Σοὶ ἀποδίδω ὅλους τοὺς ἀργείους αἰχμαλώτους, πάντα τέλος θα ἔχω, ἐὰν εἰςακούσῃς τῆς θερμῆς μου παραπλήσεως. Ἐδὲ μὲ ἀρνηθῆς . . . θὰ παραφρονήσω, καὶ τότε ἀλλούμονον εἰς σέ! Ναι, Τελέσιλλα, ἐγκολούθησας γονυπετήσας πρὸ αὐτῆς καὶ κρύψας τὸ πρόσωπόν του εἰς τὰς πτυχὰς τοῦ χιτῶνος της, μή με ἀπορρίψῃς. Σ' ἔκαλεσα ἐδῶ, ἵνα ἐνώπιον τοῦ συζύγου σου διαπράξω κατὰ σοῦ τὴν ὑβριστικώτεραν προεργάτην, καὶ δύως ἄμα εἰςῆγης η καρδία μου ἔμαλλον η καὶ αἰσθήσεις μου ἐπραΐθησαν. Ω δεοί, διὰ τὶ δὲν ησο πλησίον μου πρὸ τοῦ ὅλους τοῦ Ἀργούς διὰ νὰ μὴ γίνη η φοβερὰ ἔκεινη καταστροφή;

— Μοι ὑπόσχεσαι, ἀπεκρίθη ἡρεμίας η Τελέσιλλα, τὴν ζωὴν τοῦ συζύγου μου καὶ τὸν ἄλλουν αἰχμαλώτων, ἐὰν παροδώσω ἐμαυτὴν εἰς τὴν ἀττιμίαν. Δὲν βλέπεις δύως ἔτι η ζωὴ τοῦ συζύγου μου οὐδεμίαν ἔχει πλέον ἀξίαν; Πατῶν γάρτρον θὰ ἔχῃ πλέον δὲ αὐτὸν διὰ βίος μετὰ τὸ αἴσχος τοῦ προφίλεστέρου, του ὄντος; Ἐπειτα καὶ τὸν ἄλλουν αἰχμαλώτων διὰ βίος τίνα ἀξίαν. θὰ ἔχῃ, ἀν σὺ αὔριον κυριεύστης τὸ Ἀργος καὶ κατασφέρεις ἀπαντάς τοὺς ἐλευθερωθέντας; Ἄντι δύον τούτων ἐν μόνον πρᾶγμα δύναται, νά με πείσῃ, διπάς μεταβάλλω γνωμήν. Οχι δι σύζυγος, οὔτε τὸ τέκνον μου εἴναι τὸ τιμαλφέστερον κτήμα μού, διότι ἀγαπῶ μὲν τὸν Εὔξενον περισσότερον, παρὰ δὲ δύσα μοι ἔχάρισαν ἐπὶ γῆς οἱ θεοί, δύναμαι δύως, ἀν ἀπωλέσω αὐτὸν, νὰ λέψω καὶ ἄλλου σύζυγον, καὶ ἀν δι προσφύλαξ μου Ἀλκήνωρ ἀποδάνη, δύναμαι πάλιν νὰ γίνω μάκτηρ πολλῶν ἄλλων τέκνων. Ἐν πρᾶγμα δύως, τὸ πολυτυμότατον πάντων, δὲν δὲ ἀνακτήσω ποτέ, ἀν ἀπαξ κάσω αὐτὸν, τὴν πατρίδα μου. Γνωρίζω δι τοῦ κακῶς ἔχουσι τὸ τοῦ Ἀργούς καὶ ἔτι πολλαὶ κῆραι καὶ πόραι αὐτοῦ μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν συζύγων καὶ ἀδελφῶν δι ὑναγμασθῶσι νὰ συκευχθῶσι μετὰ τῶν μετοίκων μας, διπάς ἀποκτήσωσι πάλιν ἀπογόνους καὶ καταστήσωσι τὴν πόλιν ἴκανην μετ διλγόνον χρόνον νὰ ὑπερσπίσῃ ἑαυτὴν κατὰ τὸν ἔχρον, Ἐως δτοὺς μεγαλωσώσων οἱ νῦν ἀπόγονοι, τὴν ἀμυναν τῆς πατρίδος δι ἀναλάβῃ γενέα οὐχι ἰστάμοις αὐτῶν. Τώρα ὑπάρχει ἀμάρτη τὸ Ἀργος, καὶ ἐφ' οὗ διατάρχει, εἶναι πατρὸς ημῶν, ἀφ' οὗ δύως καταστραφῆ εἰς τὶς ὀψεῖς η ζωὴ μου, η η τοῦ συζύγου μου η καὶ η τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων; Δὲν εἶναι καλλιέτερον νὲ ἀποδάνωμεν τῷρα εὑθύς, παρὰ νὲ μαραθῶμεν ἐν τῇ δουλείᾳ τῶν σκηνῶν Σπαρτιατῶν; Διὰ τοῦτο, ὡς βασιλεῦ, σῶσον τὸ Ἀργος! Φέρε τὸν στρατόν σου μακράν αὐτοῦ καὶ δφες τὴν ζωὴν εἰς τοὺς αἰχμαλώτους. Μόνον ϊπο τὸν δρόν τοῦτον, ὅσον καὶ ἀν ἔνε σκληρός, δύναμαι νὰ συγκατανεύσω εἰς τὴν ἀττίμον σου ἀπαίτησιν.

— Καλά, ἀνέκραξεν δι Κλεομένης. Σοὶ δύνω πᾶν δι τέλειον!

— Μη σπεύδης δὲν θὰ κλείσωμεν ἀμέσως τὴν συμφωνίαν. Πρέπει

νὰ δώσῃς ἐγγράφως τὸν δρόνον σου καὶ νὰ στείλης αὐτὸν ἀμέσως εἰς τὸν γέροντα ημᾶν βασιλέα Κόνωνα. Εγέρθητι καὶ γράφον.

Ο Κλεομένης ἔλαβε μὲ τρέμουσαν χεῖρα φύλλον παπύρου καὶ κάλαμον καὶ ὑπαγρευούσας τῆς Τελέσιλλης ἔγραψε:

„Ορκίζομαι εἰς τὸν Δία, τὴν Ἡραν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, δι τοὺς δέν θὰ βασίσω ἐναντίον τοῦ Ἀργούς καὶ δι τοὺς αὔριον δι ἀπέλων ἐντεῦθεν μετὰ τοῦ στρατοῦ μου. Ας ἀποδάνω ἐδῶ παραβῶ τὸν δρόνον μου. Κλεομένης.“

Ἐπειτα δέσας καὶ σφραγίσας τὸν κύλινδρον ἔκάλεσε τὴν Φοίβην καὶ ἐπεμφύειν αὐτὴν ἐν συνοδίᾳ ἐνὸς κήρυκος εἰς τὸ Ἀργος.

— Εν πρᾶγμα ἀδύνητον ἔχω νά σε ζητήσω, ὡς βασιλεῦ, εἶτεν η Τελέσιλλα πλησίασα καὶ δέσασα τὴν χεῖρα τῆς ἐπὶ τοῦ βραχίονός του. Ήφεις νὰ ἴδω ἀπαξ εἴναι τὸν σύζυγόν μου καὶ νὰ ζηρογονήσω αὐτὸν δι διλγού σόνου.

Ο Βασιλεὺς τὸ ἐπέτρεψε σιωπῆλως. Η Τελέσιλλα χύσασα τότε ἐκ τίνος μεγάλου δοχείου οίνον εἰς ἐν κύπελλον μετέβη εἰς τὸν ἀντιθάλαμον καὶ γονυπετήσασα πρὸ τοῦ συζύγου της ἀφίξεσσαν ἀπὸ τὸ στόμα τὸν πανδήλιον καὶ τῷ ἔδωκε οίνον νά πη. Είτα ἐπεδήηη τὰ χεῖλη τῆς ἐπὶ τὸν ίδιων τοῦ καὶ περὶ τὸν τράχηλον του τοὺς ἀπαλούς της βραχίονας καὶ τῷ ἐψιθύρισε: „Γίγαινε, ἀγαπητέ μου Εὔξενίδη! Εἴην σὺ σωθῆς, φοράντισσον περὶ τοῦ τέκνου μας, τὸ διπότιον εἴναι πεπρωμένον νὰ μὴ ἐπανιδω. Εγώ ἀποδημήσω!

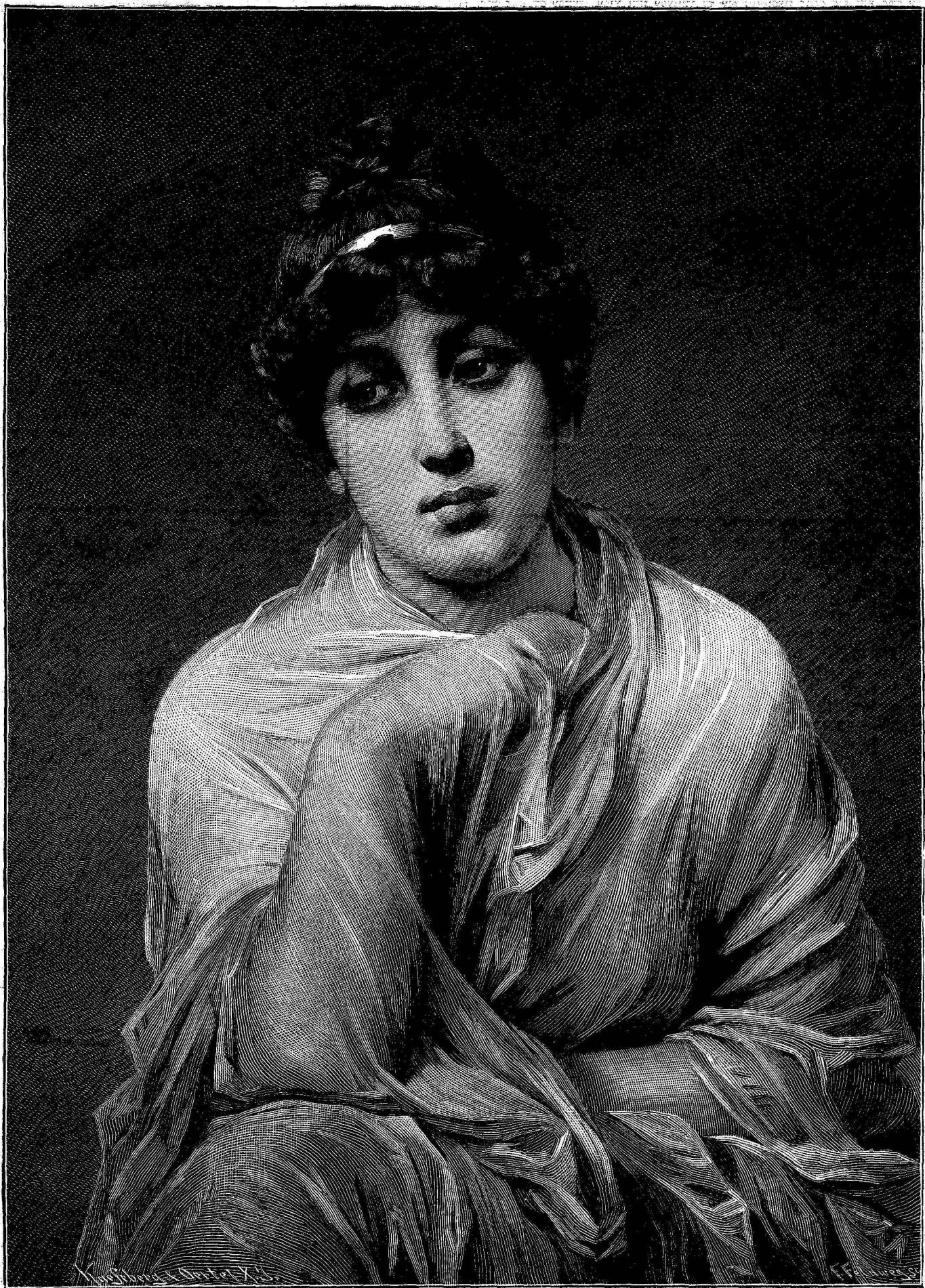
Προσφύλαξ μου Τελέσιλλα, ἀπήντησεν οὐτος ἐπίστης χαμηλοφώνως, διὰ τὶ δι μιλεῖς οὕτω; Οι θεοὶ δὲν ἀπεφάσισαν ἀνόμη τὸν θάνατόν σου.

— Οχι, Εὔξενίδη, πρέπει ἔγω διὰ τοῦ διανότου μου νῷ σωσα τὸ Ἀργος. Μή παραπονήσου ματαίως κατὰ τῆς μοίρας.

Εἰς ἐν νεῦμα τοῦ βασιλέως δι φύλαξ επιλησίας τὴν Τελέσιλλαν καὶ τὴν ἡνάγκασε νὰ ἐγερθῆ. Οτε δὲ αὐτη ἐπανίλθει εἰς τὸν κύριον τῆς σκηνῆς θάλαμον, δι Κλεομένης ἐμέρφαζεν οὐκ μανόμενος. Μετὰ πυρετώδους ταχύτητος ἔδιδε διαφόρους διαταγάς, διπάς ἐποιμάσσω μεγαλοπρεπῶς τὴν κλίνην του, κοσμήσωσι αὐτὴν δι ἀνθέων, καὶ στέψωσι τὴν κεφαλήν του διὰ στέφανου ἐκ δρόδων. Είτα ἔκαμε σπονδάς εἰς τὸν ἡμέναιον καὶ τὴν Αφροδίτην φιλυρίζων ἀστεφεῖς καὶ δικαταλήπτους λέξεις. Επὶ τέλους διέταξε νὰ φέρωσι τὸν δέσμιον Εὔξενίδην εἰς τὸν προδάλαμον καὶ νὰ φύλαττωσιν αὐτὸν ἐκεῖ διό στρατιώται, ἐν φη με τη Τελέσιλλα κεκυρωσία ἐκ τῆς διλγοφεις ὑδηγήμην μέτ τοῦ ἐστεμμένου Κλεομένης εἰς τὸν κοιτῶνα αὐτοῦ.

VII.

Μόλις ηρχισε νὰ υποφώσκη τὸ λυκανυὸς τῆς ἐπιούσης ημέρας δι Κλεομένης ἐξέπνησεν εἰς τὸ πλευρὸν τῆς Τελέσιλλης καὶ ἐστρέψε πρὸς αὐτὴν τὰ βλέμματά του. Εἰς τὴν δέαν αὐτῆς ἐξέβαλε φοβερὰν κραυγὴν καὶ ἀνεπήδησε τῆς κλίνης. Η Τελέσιλλα ήτο νεκρά. Ἐκείτο ωρά, ήσυχος μὲ ἀνοικτοὺς διφθαλμούς καὶ χεῖλη σπασμωδιῶν συνεσταλμένα. Επὶ τοῦ στόματός της ἔφεσε κρουνός αἰματος χυνόμενος υπέρ τὴν σιαγόνα καὶ τὸν τρά-

Η ΡΕΜΒΑΖΟΥΣΑ κατά το πρωτότυπον εικόνος του Σίχελ.

χηλών της και ως δόφις περιείλισσων τό γυμνὸν καὶ χιονόλευκον στήθος της. Εἶχεν ἀποκόφει διὰ τῶν δδόντων τὴν γλῶσσην της καὶ ἐπούγη οὐτως ἐν τῷ ίδιῳ της αἵματι κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Εἰλάτων ἔκεινων, οἵτινες διὰ τοῦ δανάτου των ἑζήσουν ν' ἀποφύγωσι τὰς βασάνους τῆς σκληρᾶς των δουλειές.

Είς τὴν κραυγὴν τοῦ βασιλέως προεδραμον δῆλοι οἱ φύλακες καὶ εὗρον αὐτὸν ιστάμενον ὅρθιον πρὸ τῆς κλίνης μὲν ἀνψωμένους τὰς χεῖρας, τὸ πρόσωπον ἥλιοιωμένον καὶ τοὺς βλοσσούς δφθαλμούς μετὰ λυσαδόμους ἐκφράσεως ἀτενίζοντας τὸ πτῶμα. Ἐπὶ τέλους συνελθόν — Κρούσατε ἀμέσως τὸ ἀνακλητήριον, ἐφωνήσεν. Οἱ Ἀρίστων ἀς ἐπιστρέψῃ μεδ' ὅλου τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Σπάρτην! Οἱ σωματοφύλακες μου θὰ ἔλθωσι μόνον μαζῇ μου εἰς τὸ ναὸν τῆς Ἡρᾶς!

Μετά μίαν στιγμήν ήκουνστο πανταχόδεν σαλπίσματα, και έτε οι στρατιώται ήθιν να διαλύσωσι την σκηνήν, άνεκραξεν δ Κλεομένης.

— Κάτω ή σκηνή. Ἀφήσατε δόλα τάλλα καὶ τοὺς αἰγμαλάτους δε-
μένους. Νὰ μὴ φοεύσητε καδένα!

Όλιγα λεπτά ἀργότερον τὸ κύριον μέρος τοῦ στρατοῦ ἦτο καθ' ὅδον πρὸς τὴν Σπάρτην, ἐν ᾧ δὲ Κλεομένης ἔσπευδε ταχέως πρὸς ἄρκτον πρόδη τὸ οἴερὸν τῆς Ἡρας, κείμενον μεταξὺ τῶν Μυκηνῶν καὶ τοῦ Ἀργους εἰς ἀπόστασιν δεκαπέντε σταδίων ἀπὸ τῆς τελευταίας πόλεως. Οἱ στρατιῶται ἐνήργουσαν δέ τι δὲ βασιλεὺς τῶν εἶχε παραφρονήσει.

Αμα ἔφθασεν εἰς τὸν ιερὸν τόπον διβασιλεὺς ἐξήγητος νὰ κάμη δυσίαν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς θεᾶς, ἐπειδὴ δύμας διερεύνετο νὰ τὸ ἐπιτρέψῃ, δικλεομένης διέταξε τοὺς Εἴλωτάς του νὰ τὸν δέσωσται καὶ νὰ τὸν μαστιγώσωσι μέχρι θανάτου. Κατόπιν ἐτέλεσε τὴν δυσίαν διαστρέφων τοὺς δρόμαλους καὶ ἐκφωνῶν τὰς ιερὰς δεήσεις. Ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ηλιθεν τὸν ναόν, ἐν ᾧ λαμπρὸν μαρμάρινον ἄγαλμα παρίστανε τὴν Ἡρακλίνη μεγαλοπρεπῆ δέσποιναν. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο ἀντικατεστάθη βραδύτερον ὑπὸ τοῦ ἀριστοτεχνήματος τοῦ Πολυκλείτου. Ἐκεῖ ἡ σπάσθη τὸν πέπλον τῆς θεᾶς καὶ πειρεπτύχθη αὐτὴν περιπαθῶς φιλυρίζων, „Ω Τελέσιλα, πόσον εἶσαι ὁραία!“

¹ Ενεῖθεν ὥρμησεν ἐν σπουδῇ πρὸς τὴν Σπάρτην.

Τὴν αὐτὴν ἑστέραν δὲ Κύρων εἶχε λάβει τὸν δρόκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐγνωστοποίησεν αὐτὸν εἰς τὸ πλήθος, διπερ μὲναν διηγη τὴν προηγουμένην νύκτα ἄγρυπνον καὶ ἐν ἀνησυχίᾳ συνεκινθῆται τῇδε χαριστῶντας. Τὸ μέγα δυστύχημα εἶχε σχεδὸν λησμονῆθεν· διὰ τῆς μεγάλης ταύτης καὶ ἀπροσδοκήτου εὐτυχίας. Πρὸν δὲ ἀνατείλη ἡ νύμφη, ἀποσα γένοις τοῦ Ἀργούς ἐγνώριζεν τῇδε διτοι οἱ Σπαρτιᾶται ἀπῆλθον. Τώρα ἔσπευσαν διπαντες νὰ ἴδωσι τὸ ἔγκαταλευφθὲν στρατόπεδον καὶ νὰ μάθωσι τὴν τύχην τῶν αὐχιμαλώτων. Εὔρον διπαντας δεσμίους καὶ ἔξηπλωμένους εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἔλυσαν ἀμέσως τὰ δεσμά των, διλγοι τινὲς εἴχον προχωρήσει μέχρι τοῦ τόπου, διπον ἔκειτο ἡ βασιλικὴ σκηνή, καὶ ἐκεῖ ἔλυσαν τὸν Εὔξενονδην καὶ εὗρον τὸ πτῶμα τῆς Τελεσθίλης, ἔξηπλωμένης ἐπὶ τῆς βασιλικῆς κλίνης· Ἀπαλλαγεῖς δὲ Εὔξενόδης τῶν δεσμῶν του καὶ ἀναλαβών τὴν χρήσιν τῶν ἔξιφθρημένων του μελῶν ἔδραμεν ἀμέσως εἰς τὴν βασιλικὴν κλίνην καὶ βιφύδεις ἐπὶ τοῦ πτώματος τῆς συζύγου του τῇρχισε μετ' ἀπελπισίας νὰ δηριγῇ καὶ νὰ δδύρεται τὴν ἀπώλειάν του.

— Διὰ τί, ὡς Τελέσσαλα, ἔκαμες τοῦτο; Ἐνόρμισες ὅτι δὲν ἦδυνασο πλέον νὰ ζήσῃς μαζῆ μου, ἀφ' οὗ αἰσχρὰ κακογένεια καὶ ὠμότητα προσέβαλες καὶ ἐμίσανε τὸν ἀγνότητα σου; Διὰ τοῦ θανάτου σου ἀπώλεσα τὸ τιμαλφέστερον κτῆμά μου ἐπὶ γῆς. Ὡς δεῖ, διὰ τί ἀρέτη γε ἐπέσυναται ἐπὶ ἐμὲ τὴν ἀδυσάπητον δργήν σας, η μῆτρας μὲν ἐφθιονήσατε βλέποντες τὴν εἰτυγίαν μου τόσον καθαράν, τόσον ἀγνήν;

¹Ἐπὶ πολὺ ἔκειτο τοιουτορθόπως περιπτυσσόμενος τὸ πτῶμα καὶ βρέ-
χων αὐτῷ διὰ τῶν δακρύων του. ²Ἐπὶ τέλους ῥύέθη καὶ στραφεῖς πρὸς
τὸ πυκνὸν πλήθος, ὅπερ εὐλαβῶς καὶ ἐν σιωπῇ εἶχε συναθροισθῆ περὶ
τὸ πτῶμα. εἴπε.

— Σήμερον, Ἀργεῖοι, ἀπέφιναν τὸ ἔξοχώτερον γυναικεῖον πλάσμα, δύπερ ἐγγέννηστο ποτε ἡ πατρίς. Διὰ τοῦ θανάτου τῆς Τελεσύλλης ἐξεπληρώθη ὁ χρησμὸς τοῦ θεοῦ, διότι αὐτῇ μὲν ἐνίκησε τὸ τέρας τοῦτο, τὸν Κλεομένην, ἐβίβυσε δὲ νῦντις εἰς πένθος βαρύ. Διὰ τῆς ζωῆς της ἡγέρθασε τὴν ἐλευθερίαν σας. Γονυπετήσατε πρὸ αὐτῆς καὶ προευχήθητε εἰς αὐτήν. Αὐτῇ ἔστω ἀπὸ τοῦδε ἡ νῦντις τῆς χώρας μας. Ἐνδυμαῖσθε πάντοτε τὸ παράδειγμά της καὶ τὸ Ἀργος δὰ πάροχη αἰωνίως. Πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἀς ἐγέρθωμεν μνημεῖον, ἵνα καὶ οἱ μεταγενέστεροι μάθωσι τί ἔπρεψε μίαν νῦντις, διτε ἡ πατρίς ἐκινδύνευε.

Μετά ταῦτα ἐπέθη τὸ λείψανον ἐντὸς φερέτρου καὶ ἡ πένθιμος ἀκολουθία ἥρχισε βραδέως νὰ κινήται πρὸς τὰς πύλας τῆς πόλεως. Ἐνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ πτώματος ἐπορεύοντο γυναικῖς καὶ νεανῖδες δρηγοῦσαι μεγαλοφρόνως, διαρρηγνύσουσαι τὸ ἱμάτια καὶ τίλλουσαι τὴν λειλυμένην ἀδυντίαν τῶν.

VIII

Ολην την ήμέραν ἔμεινε τὸ σῶμα τῆς Τελεσύλλης ἐκτεθειμένον ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς, ὅπου ἔκαποντάδες στεφάνων καὶ ἀπειροῦ μάρτυρων κατέτημσαν ἐπὶ τοῦ νεκριοῦ φερέτρου. Ὡραία ὡς η Ἀφροδίτη καὶ ἐνδεδυμένη λευκὴν ποδήρη ἐσθῆτα ἔκειτο η Τελέσυλλα, ἐν ᾧ στέφανος ἐν μύρτων ἐκόσμει τὴν ἔανθην της κόμην, μικρὰ ἀνθοδέσμη τὸ στῆθος τῆς καὶ τὸ φέρετρον δὲν ἐφώνετο σγεδὸν ὑπὸ τὰ πυκνὰ τοῦ κισσοῦ φύλλα.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀπεφασίσθη νὰ ταφῇ δαπαναῖς τῆς πόλεως καὶ συγχρόνως ἐδόθη τῷ περιφημοτέρῳ ἀγάλματοποιῷ τοῦ Ἀργούς ή παραγγελία νὰ καταστευάσῃ μαρμάρινον ἄγαλμα τῆς ἡρωΐδος καὶ νὰ ἐργάζηται υψηλημέρον ἐπὶ αὐτοῦ, διὰ νὰ δυνηθῶσι νὰ ἔγκαινίσωσιν αὐτὸδ μετά τριάκοντα ἡμέρας, διε τὸ ἑτελοῦντο αἱ τελευταῖαι νεκρώσιμαι τελεταὶ εἰς τὸν Ἐρμῆν, τὸν συνοδεύοντα τὰς Φυχάς εἰς τὸν Ἀδην. ‘Ως τόπος διὸ τὸ μημεῖον ἔξελέγη ή ἀπέναντι τοῦ θεάτρου καὶ ἔμπροσθεν τοῦ Ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης πλατεῖα. Κατόπιν συνελθόν τὸ πολεμικὸν συμβούλιον ἀπεφάσισε νὰ προσκαλέσῃ ἐνώπιον του τὸν Μένωνα καὶ νὰ καταδικάσῃ αὐτόν, ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πατρίδος, εἰς θάνατον, μετέβαλεν δύμως τὴν ποιήν ταύτην εἰς ἴσθιον ἔξοριαν. Ἐπὶ τέλους ἀπεφασίσθη, ὅπως η ἡρωϊκὴ πρᾶξις τῆς Τελεστίλης ἔστρατηται κατ’ ἔτος πανδημίας, διε αἱ μὲν γυναικεῖς ὄφειλον νὰ φέρωσιν ἀνδρικὸν γιτῶνα καὶ περικεφαλαίαν, οἱ δὲ ἄνδρες γυναικεῖον πέπλον.

Μετὰ μεγαλοπρεπεστάτης πομπῆς ἐτέλεσθη μετά δύο ἡμέρας ἡ κηδεία, καθ' ἣν τὸ πτερύξια ἐκάτη βραδέως ἐπὶ γηγαντιαίας πυρᾶς. Ἀφ' οὐ ἐτέλειώσαν αἱ τελεταὶ καὶ αἱ σπονδαί, διάτυχης σύζυγος συνέλεξε τὴν τέφραν ἐν τινὶ δοχείῳ, κατατεθέντι μέχρι τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἀγάλματος εἰς τὸν πλήσιον κείμενον ναὸν τῆς Ἀφροδίτης.

"Ετι μεγαλοπρεπέστερα ἐτελέσθησαν τῇ τριακοστῇ ήμερᾳ τὰ ἔγκαίνια τοῦ μνημείου τούτου. Ἐμπροσθεν ἔβαινον σαλπιγκταὶ παιανίζοντες τὸν πολεμικὸν ὕμνον, τὸ τελευταῖον ἔργον τῆς ἀτυχοῦς πομπήριας, αὐτὸν δὲ ἡκολούθει ἀπειρον πλήθος ἀρμάτων μετὸ στεφάνων καὶ ἀνδέων, μελλόντων νὰ καᾶσιν ἐπὶ τῆς πλατείας πρὸς ἀνάμνησιν τῆς νεκρᾶς, εἴτα εἰποντο αὐληταὶ αὐλοῦντες τὸν αὐτὸν παιάνα, τὸν διποῖον ἔφαλλε τὸ ἀμέτρητον πλῆθος τῶν παρακολούθουσῶν καὶ λευκὰς ἐσθῆτας ἐνδεδυμένων γυναικῶν καὶ νεανίδων. Τὴν ὅλην συνοδείαν ἔκλειον σύνδρες καὶ νεανίαι ἔφιπποι.

Μεγαλοπρεπής καὶ ἐπιβάλλων ἐφαίνετο ἐπὶ τῆς πλοτείας δ ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου φωτιζόμενος ἀνδριάς τῆς Τελεσύλης. Ἡτον ἐνδευ-
μένη βραχὺν δωρικὸν χιτῶνα, εἰς τοὺς πόδας ἔφερεν ὑψηλὰ ὑποδήματα,
εἰς δὲ τὴν χεῖρά της ἔκρατει περικεφαλαίαν, πρὸς δὲ εἶχεν ἐστραμμένους
τοὺς δρόμαλους καὶ ἦν ἐφαίνετο ἐτοιμαζομένη να θέσῃ ἐπὶ τῆς περα-
λήσ της.

Ἐπὶ τοῦ βάθρου ἔμως τοῦ ἀνδριάντος, κατώ τῆς θήκης, διὰ τὴν
ὑδρίαν εἶχε κατασκευασθῆναι τὰ παραγγελίαν τοῦ Εὐζενίδου μικρὸν ἀνά-
γλυφον, ἐν ᾧ παριστάνετο ὁ ἀποχαιρετισμὸς τῆς Τελεσύλλης ἀπὸ τοῦ συ-
ζύγου καὶ τοῦ τέκνου της. Τό μέγα τοῦτο μνημεῖον ἀντέσχεν ἐπὶ πολλοὺς
αιῶνας εἰς ὅλας τὰς κατιγίδας καὶ ἐδιαμυσθη ὑπὸ πολλῶν μυριάδων
Ἐλλήνων, ή δὲ ἐπιγραφή, τὴν δποίαν ὁ Εὐζενίδης διέταξε. νὰ γλύφωσιν
ນπ' αὐτό, περιεσώθη παραδόξως μέχρι τῶν ἡμετέρων χρόνων, καὶ ἐξ αὐ-
τῆς μανθάνομεν, ὅτι εἰς τὴν πίστιν, τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν πρὸς αὐτὸν ἔρωτα
τῆς γυναικὸς ἀφιεροῦ τὸ μνημεῖον τοῦτο ὁ ἀτυχῆς σύζυγος.

Κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν χρόνον δὲ μανιώδης Κλεομένης ἐκυλινδεῖτο ἐπὶ τῆς κίλινης του ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῆς Σπάρτης. Δύο δοῦλοι ἴσταντο πλησίους του καὶ τὸν ἡνάγκαζον νὰ μένῃ ἐν αὐτῇ, δέοντα νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ τρέξῃ εἰς τὸ παράθυρον. Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου ἔμπροσθεν μυράδες τραπέζης ἴστατο γέρων τις πολιὸς ἱατρός, ἐπιβλέπων τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς. Κατὰ διαστήματα δὲ Κλεομένης ἐγίνετο ὀλίγον ἡσυχώτερος καὶ ἥρχες πυρετωδῶς νὰ παραληρῇ.

— Θεού! Τί διά γένω! Μὲ κατηγοροῦν διὰ τὸ Ἀργος καὶ ἐγὼ ἔψευσθην. Πρὸς δὲνους ἔψευσθην. Ἀγνοοῦν πᾶς ἐσώθη τὸ Ἀργος! Ἀχ! αἱ Εὔμενίδες μὲ καταδικούν. Ἰδού, ίδου . . . μὲ συλλαμβάνει τώρα ή πρώτη. Νά, οἱ ὄφεις τῆς κεφαλῆς της — ἐδῶ δὲνους διέλου πλησίον μου . . . Πόσον ψυχρὸν ὑγρὸν ἔξεμάσι . . . ἂ, εἶναι δηλητήριον. Πόσον ὑποφέρω καὶ σύ, Εὐξενίδη, διὰ τί με ὑβρίζεις; — ἐγὼ δὲνους; — ἐγὼ λερόσυλος; . . . Καὶ οἱ νεκροὶ Ἀργεῖνοι! — καμμένοι — ἀπηνθρωπωμένοι — μὲ συνεστραμμένα δάκτυλα — μὲ καταρδόνται — ἐμὲ τὸν δῆμιόν των. Ὁχι δύμως καὶ η Τελέστιλλα — ήτο τόσον ώραία — τόσον θελτική . . . Ἄ, καὶ αὐτὴ νεκρά! — νά τὸ αἷμα καλύπτει τὸ λευκὸν στήρδος της. Δυστυχία μου! τόσον ώραία καὶ νεκρά . . . καὶ ἐγὼ εἴμαι δ φονεύς της! Ἀχ, ίδου πάλιν μὲ συλλαμβάνουν τὰ τέρατα, — ἀπομακρύνατε τα, προδόται, — δὲν ἀνοίστε: «Ο βασιλεύς της διατάστητε, μακρού, μακρού, μὲ τοντούς»

κακούς; Ο πάρισες σας οιατάσσει . . . μακράν, μακράν . . . με φυγεούν.

Καὶ λυσσάθρας ἐπήρησε ἐκ τῆς καλέντας, ἀπώλησε μὲν ὑπεράνθρωπον δύναμιν τοὺς δουλόους καὶ δραμών πρὸς τὸν τίτανον ἥρπασεν ἐν ἔιδυσι, τὸ δυπόδιον διημύνυε κατὰ τῶν ποδῶν καὶ τοῦ σώματός του.

— Να ή μία! Φύγετε, τέρατα, φύγετε μακράν από το σῶμά μου . . .

Καὶ διὰ μιᾶς ἵχυροτέρας κινήσεως ἐνέπηξε τὸ ἔχος εἰς τὴν γαστέρα του από τὸν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, ὡς τε ἀμέσως ἐχύθησαν ἔξω διὰ τὸ ἐντόσθια. Στενάζων καὶ κεκαλυμμένος ὑπὸ ἀφροῦ ἔπεισε χαμάι. Εἰς στεναγμός ἀκόμη, εἰς παλμός — καὶ ὁ Κλεομένης ἥτο νεκρός.

Οἱ δοῦλοι ἐκάλυψαν ἀμέσως τὸ φοβερός παραμορφωθὲν πτῶμα διὰ μεγάλης ὅδοντος.

Μετ’ ὀλίγας στιγμὰς εἰς ἥπιλθεν εἰς τὸν θάλαμον δραδινὸς τὸ ἀνάστημα Δεωνίδας, διάδοχος τοῦ νεκροῦ βασιλέως, δῆγῶν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὴν

ἐρατεινήν σύζυγόν του Γοργώ, δυγατέρα τοῦ Κλεομένους. Αμα εἶδεν ἡ Γοργώ τὸν οἰκτρὸν μορφὴν τοῦ πατρὸς τῆς ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον καὶ κλαίοντα ἔκρυψεν αὐτὸν εἰς τὸ σῆμον τοῦ συζύγου της. Ὁ Δεωνίδας ἀσπασθεὶς αὐτὴν εἰς τὸ μέτωπον εἶπε,

— Τὴν Σπάρτην πρέπει μᾶλλον νὰ συγχαρῶμεν ὅτι ὁ Κλεομένης ἀπέθανεν. Ήμεῖς ἔμως, προεψήλης Γοργώ, δὲς προεπαθήσωμεν νὰ ἔξελειφθωμεν την κητῆδα, ἥτις ἔμδυνε τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἵνα οἱ μεταγενέστεροι μὴ δικαιῶνται νὰ προφέρωσι τὸ ὄνομά της μετὰ περιφρονήσεως.

(ἐκ τοῦ γερμ. ὑπὸ Ἐλένης Ν.)

ΜΟΧΘΗΡΑ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ.

Διακεκριμένος τις Ἰατρὸς εἶχε μεταξὺ τῶν πολλῶν αὐτοῦ πελατῶν καὶ μίαν κυρίαν, ἡ οποία ἔπασχε διαφόρους φαντασιώδεις ἀσθενείας, καὶ ἐνεκαὶ τούτου δπου καὶ ἀν ευρίσκει τὸν Ἰατρὸν της ἔκήτει παρ’ αὐτοῦ ἐκτεταμένας συμβουλὰς καὶ ὀδηγίας.

Βαρυνθεὶς ἐπὶ τέλους τὰς ἀπροεδοκήτους καὶ ὀχληρὰς ἔφοδους της κατὰ τὰς ὕδρας τῶν ἐπισκέψεων του διέταξεν ἡμέραν τιὰ τὸν ὑπηρέτην, ὅσάκις ἥθελεν ἔλθει πάλιν ἡ μεμφύμοιρος κυρία Α., νὰ τῇ λέγῃ, διτὶ ὁ Ἰατρὸς ἔξηλθε δυστυχῶς πρὸ δλίγου. Τοιουτοτρόπως τούλαχιστον ἔμενεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἥσυχος εἰς τὸν οἰκόν του.

Πρωῖαν τινά, διτὶ ὁ πολυάσχολος Ἀσκληπιάδης ἔν τινι κεντρικῇ ὁδῷ κατήρχετο τῆς ἀμάξης του δια νὰ ἐπισκεφθῇ ἐνα τῶν ἀσθενῶν του, ἀντηγχησεν εἰς τὰ φτάτα του ἐκ τινος κομφοῦ ὀχήματος ἡ γνωστὴ φωνὴ τῆς εὐγενοῦς πελάτιδός του.

Μάτην δὲ ἀτυχῆς Ἰατρὸς ὑποκρίνεται τὸν κωφόν, μάτην προεπαθεῖ νὰ διαφύγῃ τὸν κίνδυνον ἀναμιγνύμενος εἰς τὸ πλῆθος τῶν διαβατῶν.

Τὸ κομφὸν ὀχηματα ἀκολουθεῖ αὐτὸν παρὰ πόδας — σταματᾷ — ἀνοίγεται ἡ θύρα του καὶ σπεύδουσα κατέρχεται ἐξ αὐτοῦ ἡ κυρία Α..

— Ἔξοχώτατε! ἔξοχώτατε! ἄχ — δόξα τῷ θεῷ ποὺ σᾶς εὑρίσκω ἐπὶ τέλους! Εἴμαι εἰς ἀξιοθήητον κατάστασιν!

Στενάζων ἀναγκάζεται δὲ ἀνθρώπος τῆς ἐπιστήμης νὰ ὑποστῇ ολα τὰ ἐπακόλουθα τοιούτου προλόγου. Ἐπὶ ημίσειαν ὕραν τούλαχιστον οὐδεμίαν ἔχει ἐλπίδα νὰ διαφύγῃ, προβλέπει δὲ διτὶ ἡ ἀγαθὴ κυρία Α., τῆς δοποίας ἀλλως ἡ φωνὴ ἔχει δέξυν τινὰ νευρικὸν τόνον — εἰς τὸν ἐρεμισμόν της ἔτι μεγαλοφωνότερον δὲ ἀπαριθμήσῃ ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς ἀσθενείας της ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ καὶ ἔμπροσθεν τοῦ περιέργου δημοσίου.

Ἐν τῷ μεταξὺ καταβάλλει ἀσθενῆ τινα προεπάθειαν νὰ σωθῇ ἀπὸ τῆς περιπετείας ταύτης, λέγων:

— Δὲν δρίζομεν καλλίτερα μίαν ὕραν, νὰ ἔλθητε εἰς τὴν οἰκίαν μου; Ἄλλ’ αὐτὴ ἀμέσως τὸν διακόπτει, ἀναφωνοῦσα

— Πῶς μπορεῖτε νὰ νομίζετε, διτὶ ἐπιτρέπει ἡ κατάστασί μου τὴν ἀργοπορίαν ταύτην, ἔξοχώτατε; Ὁλην τὴν προμεσημβρίαν σᾶς ζητῶ καὶ τώρα ἔρχομαι ἀπὸ τὴν οἰκίαν σας. Μόλις εἴχετε ἔξελθει. Σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἔξοχώτατε, διτὶ πνέω τὰ λοισθια, διότι τώρα προετέλησαν καὶ πόνοι εἰς τὸ στομάχι . . . φοβεροὶ πόνοι, σᾶς λέγω . . .

— Θέλετε ἵσως νὰ ἔλθω ἐγὼ εἰς τὴν οἰκίαν σας καλλίτερον, τὴν διακόπτει δὲ Ἰατρός, τοῦ δοποίου την ἰσορροπίαν ἀπειλοῦσι νὰ ταράξωσι τὰ γελῶντα πρόσωπα τῶν διαβατῶν, Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ ἔλθω μετὰ δύο ὕρας . . .

— Μάλιστα, μάλιστα, ἔξοχώτατε, ἀλλὰ πρέπει πρῶτον

νὰ μάθετε εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκομαι, διότι ποτὲ δὲν μπορεῖτε, φίλε μου, νὰ φαντασθῆτε πόσον εἶνε ἀξιοδάκρυτος — δὲ πόνος πάσι — ἡ δρεζίς μου κατεστράφη, κατεστράφη, σᾶς λέγω. Νά, ἔτση καθώς με βλέπετε, δὲν ἔφαγα σήμερα παρα ἔνα κομματάκι φάρι.

— Σοβαρόν, πολὺ σοβαρόν τοῦτο! ἀναφωνεῖ δὲ Ἰατρὸς ὃς εἰς φωτισθεὶς ὑπὸ μιᾶς ἴδεας. Διὰ τοῦτο πρέπει, νομίζω, ἀμέσως νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὴν οἰκίαν σας.

— Ὡς με! ἀνακράζει δὲ ἐκφοβισθεῖσα κυρία, δραττομένη μετα τρόμου τοῦ βραχίονος τοῦ Ἰατροῦ — καὶ ἐγὼ τὸ προησθανόμην — βέβαια πλέον θὰ ἔχω νευρικὸν πυρετὸν ἡ περιπνευμονίαν — ἄχ, θεέ μου — αὐτὴ ἡ ζάλη μου καὶ αὐτὸς δ πυρετὸς συγχρόνως — καὶ τὰ ποδάριά μου καὶ τὰ χέρια πτυποῦνε τόσο δυνατὰ ἀπὸ τοὺς πόνους — καὶ τὸ στομάχι! “Οπου καὶ ἀν βάλω τὸ χέρι μου, ἔχω ἔναν πόνο . . . ἔναν πόνο!

— Ο Ἰατρὸς εἶνε ἀπελπις πλέον, οὐδὲ τολμᾷ καν νὰ σκεφθῇ, διτὶ δύναται νὰ διαφύγῃ, ἐν φόροις διαφορούμενοι διακολουθεῖ νὰ συμπυκνοῦνται καὶ νὰ μειδιᾶ περὶ τοὺς δύο συνομιλοῦντας. Ἡ ἀγαθὴ κυρία Α. δὲν ἔχει δρμαλμούς διὰ τὸ πλῆθος καὶ ἔξακολουθεῖ νὰ παραπονῇται μεγαλοφωνῶς.

— Τὸ βλέπω διτὶ καὶ σεῖς φοβεῖσθε πολὺ διὰ τὴν κατάστασί μου — καὶ ποὺ ἀκόμη νὰ μάθετε ὅλα τὰ πάθη μου. Δὲν σᾶς εἴπα ἀκόμη τι πάσχω ἀπὸ τὴν χολή μου — ἔχω μιὰ τέτοια γεῦση εἰς τὸ στόμα μου! — ὦ, ἀν ἔξεύρατε, τί γεῦση ἔχω εἰς τὸ στόμα μου. —

— Μεθ’ ἵκετευτικοῦ βλέμματος παρατηρεῖ δὲ Ἰατρὸς τοὺς περὶ αὐτὸν ζητῶν βούθιαν. Πρέπει δπωδήποτε εἴτε οὕτως εἴτε ἀλλως νὰ διαφύγῃ. Ἡ τελευταία ίκμὰς τοῦ πρὸς τὴν κυρίαν σεβασμοῦ καὶ τῆς ὑπομονῆς του ἔξηντλήθη, ἀμα ὡς ηκουσεν ἐπαναλαμβάνουσαν τὴν φωνήν:

— Ο σφυγμὸς δὲ ἀνέβηκε τούλαχιστον εἰς τὰ ἔκατὸν εἰκοσι, καὶ δύως πάλιν τρέμω ἀπὸ τὸ κρύο, καὶ τὰ συρίγματα ποὺ ἔχω μπροστά ἔτα μάτια μου — εἴμαι χαμένη, δὲ ποδοδάνω.

— Ο Ἰατρὸς συνέλαβε φοβερὸν ἀπόφασιν καὶ στρέψων τὰ βλέμματά του πέριξ του, λέγει μὲ σταθερὸν τόνον φωνῆς.

— Κλείσατε τὰ μάτιά σας, κλείσατε τὰ δυνατά, πολὺ δυνατά.

— Τρέμουσα ἐκτελεῖ τὴν προσταγήν του ἡ ἀτυχῆς πάσχουσα.

— Ετοι, καὶ τώρα βγάλετε ἔξω τὴν γλώσσα σας — ἀλλὰ πολὺ ἔχω — καλά, τώρα μείνατε ἔτσης ἀυτὴν τὴν θέσιν . . .

— Τί ἐσκέφησαν καὶ τί εἴπον οι πολυπληθεῖς παροδῖται, δταν ἐν τινι τῶν κεντρικωτέρων γωνιῶν τῆς δόδου ἔκεινης εἶδον μίαν πλουσίων ἐνδεδυμένην κυρίαν εἰς τοιαύτην θέσιν,